Warszawa, dnia 16 kwietnia 2013 r.

Poz. 461

OBWIESZCZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 25 lutego 2013 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu

1. Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 197, poz. 1172 i Nr 232, poz. 1378) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

1) rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 maja 2003 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 97, poz. 887);

2) rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 grudnia 2003 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 212, poz. 2073);

3) rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2005 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 41, poz. 392);

4) rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 października 2005 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 219, poz. 1872);

5) rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 lutego 2012 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. poz. 150);

6) rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 stycznia 2013 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. poz. 146).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity rozporządzenia nie obejmuje:

1) § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 maja 2003 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 97, poz. 887), który stanowi:

„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 2003 r.”;

2) § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 grudnia 2003 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 212, poz. 2073), który stanowi:

„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.”;

3) § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2005 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 41, poz. 392), który stanowi:

„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

4) § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 października 2005 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 219, poz. 1872), które stanowią:

„§ 2. Podstawę zasądzenia przez sąd kosztów zastępstwa prawnego w sprawach rozpoczętych w dniu wejścia w życie rozporządzenia stanowią stawki w wysokości określonej w tym rozporządzeniu.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

5) § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 lutego 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. poz. 150), które stanowią:

„§ 2. Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”;

6) § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 stycznia 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. poz. 146), które stanowią:

„§ 2. Do spraw wszczętych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.”.

Minister Sprawiedliwości: *J. Gowin*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Sprawiedliwości
z dnia 25 lutego 2013 r. (poz. 461)

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 28 września 2002 r.

w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu

Na podstawie art. 16 ust. 2 i 3 oraz art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.[1)]) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) opłaty za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości, zwane dalej „opłatami”;

2) stawki minimalne opłat za czynności adwokackie, zwane dalej „stawkami minimalnymi”;

3) szczegółowe zasady ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej, udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu.

Rozdział 2

Opłaty za czynności adwokackie przed organami wymiaru sprawiedliwości

§ 2.[2)] 1. Zasądzając opłatę za czynności adwokata z tytułu zastępstwa prawnego, sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy adwokata, a także charakter sprawy i wkład pracy adwokata w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia.

2. Podstawę zasądzenia opłaty, o której mowa w ust. 1, stanowią stawki minimalne określone w rozdziałach 3–5. Opłata ta nie może być wyższa niż sześciokrotna stawka minimalna ani przekraczać wartości przedmiotu sprawy.

3. W sprawach, w których strona korzysta z pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, opłaty, o których mowa w ust. 1, sąd podwyższa o stawkę podatku od towarów i usług przewidzianą dla tego rodzaju czynności w przepisach o podatku od towarów i usług, obowiązującą w dniu orzekania o tych opłatach.

§ 3. 1. Przy ustalaniu w umowie opłaty bierze się pod uwagę rodzaj i stopień zawiłości sprawy oraz wymagany nakład pracy adwokata.

2. W przypadkach szczególnie uzasadnionych, gdy przemawia za tym sytuacja majątkowa lub rodzinna klienta albo rodzaj sprawy, adwokat może ustalić stawkę opłaty niższą niż stawka minimalna albo zrezygnować z opłaty w całości.

3.[3)] W przypadkach, o których mowa w ust. 2, sąd może, odpowiednio, zasądzić koszty zastępstwa w wysokości ustalonej przez adwokata.

§ 4. 1. Wysokość stawki minimalnej zależy od wartości przedmiotu sprawy lub jej rodzaju, a w postępowaniu egzekucyjnym – od wartości egzekwowanego roszczenia.

2. W razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłat, bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od następnej instancji.

---

1) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 166, poz. 1317, Nr 210, poz. 1628 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 7, poz. 45, Nr 47, poz. 278, Nr 200, poz. 1326 i Nr 217, poz. 1429 oraz z 2011 r. Nr 106, poz. 622 i Nr 142, poz. 830.

2) W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 października 2005 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 219, poz. 1872), które weszło w życie z dniem 15 listopada 2005 r.

3) Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

§ 5. Wysokość stawek minimalnych w sprawach nieokreślonych w rozporządzeniu ustala się, przyjmując za podstawę stawkę w sprawach o najbardziej zbliżonym rodzaju.

Rozdział 3

Stawki minimalne w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych

§ 6. Stawki minimalne wynoszą przy wartości przedmiotu sprawy:

1) do 500 zł – 60 zł;

2) powyżej 500 zł do 1500 zł – 180 zł;

3) powyżej 1500 zł do 5000 zł – 600 zł;

4) powyżej 5000 zł do 10 000 zł – 1200 zł;

5) powyżej 10 000 zł do 50 000 zł – 2400 zł;

6) powyżej 50 000 zł do 200 000 zł – 3600 zł;

7) powyżej 200 000 zł – 7200 zł.

§ 7. 1. Stawki minimalne wynoszą w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego o:

1) rozwód i unieważnienie małżeństwa – 360 zł;

2) stwierdzenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa – 240 zł;

3) przysposobienie – 180 zł;

4) pozbawienie, ograniczenie, zawieszenie lub przywrócenie władzy rodzicielskiej oraz odebranie dziecka – 120 zł;

5) ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, unieważnienie uznania dziecka oraz rozwiązanie przysposobienia – 240 zł;

6) ubezwłasnowolnienie – 240 zł;

7) uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu oraz rozstrzygnięcie co do aktów stanu cywilnego – 180 zł;

8) rozstrzygnięcie w istotnych sprawach rodziny lub co do zarządu majątkiem wspólnym – 240 zł;

9) zniesienie wspólności majątkowej między małżonkami – 360 zł;

10) podział majątku wspólnego między małżonkami – stawkę obliczoną na podstawie § 6 od wartości udziału, a w wypadku zgodnego wniosku małżonków – 50% tej stawki;

11) alimenty, nakazanie wypłacenia wynagrodzenia za pracę do rąk drugiego małżonka – 60 zł, z zastrzeżeniem ust. 4.

2. Stawki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, obejmują również wynagrodzenie od roszczeń majątkowych dochodzonych łącznie, z wyjątkiem roszczeń przewidzianych w art. 58 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, od których pobiera się także wynagrodzenie określone w ust. 1.

3. Stawki określone w ust. 1 pkt 5 obejmują w sprawach o ustalenie ojcostwa również roszczenia majątkowe strony powodowej.

4. Opłaty, o których mowa w ust. 1 pkt 11, ustala się od wartości przedmiotu sprawy, jeżeli obowiązek zwrotu kosztów obciąża osobę zobowiązaną do alimentów lub małżonka, którego wynagrodzenie za pracę ma być wypłacone do rąk drugiego współmałżonka.

§ 8. Stawki minimalne wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu własności, innych praw rzeczowych i prawa o księgach wieczystych:

1) o stwierdzenie zasiedzenia własności nieruchomości – 50% stawki obliczonej na podstawie § 6;

2) o rozgraniczenie – 360 zł;

3) dotyczących służebności – 240 zł;

4) o naruszenie posiadania – 156 zł;

5) o wpis w księdze wieczystej lub złożenie dokumentu do zbioru dokumentów – 120 zł;

6) o zniesienie współwłasności – stawkę obliczoną na podstawie § 6 od wartości udziału współwłaściciela zastępowanego przez adwokata lub radcę prawnego, a w wypadku zgodnego wniosku uczestników – 50% tej stawki;

7) związanych z korzystaniem z rzeczy wspólnej lub z zarządem rzeczą wspólną – 240 zł;

8) o usunięcie niezgodności między treścią wpisu w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym – 50% stawki obliczonej na podstawie § 6 od wartości prawa dotkniętego niezgodnością.

§ 9. Stawki minimalne wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu prawa spadkowego:

1) o zabezpieczenie spadku, dokonanie spisu inwentarza, odrzucenie spadku, ogłoszenie testamentu i nakazanie jego złożenia, zarządu spadku nieobjętego i wyjawienie przedmiotów spadkowych – 60 zł;

2) o stwierdzenie nabycia spadku – 60 zł, a jeżeli przedmiotem postępowania jest również ważność testamentu – 360 zł;

3) o dział spadku – stawkę obliczoną na podstawie § 6 od wartości udziału spadkowego uczestnika zastępowanego przez adwokata, a w razie działu na zgodny wniosek uczestników postępowania – 50% tej stawki.

§ 10. Stawki minimalne wynoszą za prowadzenie spraw o:

1) opróżnienie lokalu mieszkalnego – 120 zł;

2) wydanie nieruchomości rolnej – 360 zł;

3) wydanie innej nieruchomości i opróżnienie lokalu użytkowego – stawkę obliczoną na podstawie § 6 od wartości sześciomiesięcznego czynszu.

§ 11. 1. Stawki minimalne wynoszą w sprawach:

1) o uchylenie uchwały organu spółdzielni – 180 zł;

2) o ochronę dóbr osobistych i ochronę praw autorskich – 360 zł;

3) z zakresu postępowania nieprocesowego w sprawie niewymienionej odrębnie – 120 zł;

4) o uchylenie wyroku sądu polubownego – 1200 zł;

5) z zakresu postępowania układowego lub upadłościowego – 1800 zł;

6) o uznanie orzeczenia sądu zagranicznego – 240 zł;

7) egzekucyjnych przy egzekucji z nieruchomości – 50% stawki obliczonej na podstawie § 6, a przy egzekucji innego rodzaju – 25% tej stawki;

8) ze skargi na czynności komornika – 60 zł;

9) rejestracji spółki – 1200 zł;

10) rejestracji spółdzielni – 1800 zł;

11) innych rejestracji – 600 zł;

12) zmiany w rejestrze – 360 zł;

13) o zaopatrzenie tytułu egzekucyjnego w klauzulę wykonalności – 60 zł;

14) o zwolnienie spod zajęcia rzeczy i praw zabezpieczonych w postępowaniu karnym u osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa przeciwko mieniu – 60 zł;

15) o zwrot korzyści uzyskanych kosztem Skarbu Państwa – 60 zł;

16) o ustalenie autorstwa projektu wynalazczego – 480 zł;

17) o ustalenie prawa do patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji – 600 zł;

18) o naruszenie patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji – 840 zł;

19) o stwierdzenie prawa korzystania z wynalazku, wzoru użytkowego lub wzoru przemysłowego albo prawa używania znaku towarowego lub oznaczenia geograficznego bądź utraty prawa używania oznaczenia geograficznego – 720 zł;

20) o przeniesienie patentu, prawa ochronnego lub prawa z rejestracji – 840 zł;

21) o uchylenie uchwały wspólników bądź akcjonariuszy i o stwierdzenie nieważności uchwały wspólników bądź akcjonariuszy – 360 zł;

22) o wyłączenie wspólnika – 360 zł;

23) o rozwiązanie spółki kapitałowej – 360 zł;

24)[4] o przyznanie prawa pomocy w postępowaniu prowadzonym w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej – 150 zł;

25)[5] o odszkodowanie lub o zadośćuczynienie związane z warunkami wykonywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania – 120 zł.

2. Stawki, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 18, nie obejmują opłat od roszczeń majątkowych dochodzonych łącznie.

§ 12. 1. Stawki minimalne wynoszą w sprawach z zakresu prawa pracy o:

1) nawiązanie umowy o pracę, uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, przywrócenie do pracy lub ustalenie sposobu ustania stosunku pracy – 60 zł;

2) wynagrodzenie za pracę lub odszkodowanie inne niż wymienione w pkt 4 – 75% stawki obliczonej na podstawie § 6 od wartości wynagrodzenia lub odszkodowania będącego przedmiotem sprawy;

3) inne roszczenia niemajątkowe – 60 zł;

4) ustalenie wypadku przy pracy, jeżeli nie jest połączone z dochodzeniem odszkodowania lub renty – 120 zł;

5) świadczenie odszkodowawcze należne z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej – 50% stawki obliczonej na podstawie § 6 od wartości odszkodowania będącego przedmiotem sprawy.

2. Stawki minimalne wynoszą 60 zł w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego.

§ 13.[6] 1. Stawki minimalne wynoszą za prowadzenie sprawy w postępowaniu apelacyjnym:

1) przed sądem okręgowym – 50% stawki minimalnej, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam adwokat – 75% stawki minimalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 60 zł;

2) przed sądem apelacyjnym – 75% stawki minimalnej, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam adwokat – 100% stawki minimalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 120 zł.

2. Stawki minimalne wynoszą za prowadzenie spraw w postępowaniu zażaleniowym:

1) przed sądem okręgowym – 25% stawki minimalnej, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam adwokat – 50% stawki minimalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 60 zł;

2) przed sądem apelacyjnym lub przed Sądem Najwyższym – 50% stawki minimalnej, a jeżeli w poprzedniej instancji sprawy nie prowadził ten sam adwokat – 75% stawki minimalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 120 zł.

3. Stawki minimalne wynoszą za prowadzenie spraw z zakresu prawa pracy przed sądem apelacyjnym 100% odpowiednich stawek, o których mowa w § 12.

4. Stawki minimalne wynoszą w postępowaniu kasacyjnym:

1) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym – 75% stawki minimalnej, a jeżeli w drugiej instancji nie prowadził sprawy ten sam adwokat – 100% stawki minimalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 120 zł;

---

[4] Dodany przez § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 lutego 2005 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 41, poz. 392), które weszło w życie z dniem 30 marca 2005 r.

[5] Dodany przez § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 lutego 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. poz. 150), które weszło w życie z dniem 25 lutego 2012 r.

[6] W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 2.

2) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej – 50% stawki minimalnej, a jeżeli nie prowadził sprawy w drugiej instancji ten sam adwokat – 75% stawki minimalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 120 zł;

3) za udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym – 50% stawki minimalnej, a jeżeli nie prowadził sprawy w drugiej instancji ten sam adwokat, nie sporządzał i nie wniósł skargi kasacyjnej – 75% stawki minimalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 120 zł.

5. Stawki minimalne w postępowaniu w sprawie stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wynoszą:

1) za sporządzenie i wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym – 75% stawki minimalnej, a jeżeli ten sam adwokat nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem – 100% stawki minimalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 120 zł;

2) za sporządzenie i wniesienie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia – 50% stawki minimalnej, a jeżeli ten sam adwokat nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem – 75% stawki minimalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 120 zł;

3) za udział w rozprawie przed Sądem Najwyższym – 50% stawki minimalnej, a jeżeli ten sam adwokat nie prowadził sprawy przed sądem, od którego prawomocnego orzeczenia wniesiono skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem, nie sporządzał i nie wniósł skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia – 75% stawki minimalnej, w obu wypadkach nie mniej niż 120 zł.

6. Stawki minimalne wynoszą w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym:

1) za sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz za stawiennictwo na rozprawie – 240 zł;

2) za sporządzenie i wniesienie skargi konstytucyjnej oraz za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia tej skargi – 120 zł.

Rozdział 4

Stawki minimalne w sprawach karnych i w sprawach o wykroczenia

§ 14. 1. Stawki minimalne wynoszą w sprawie objętej:

1) dochodzeniem – 180 zł;

2) śledztwem – 300 zł.

2. Stawki minimalne za obronę wynoszą:

1) przed sądem rejonowym w postępowaniu szczególnym – 360 zł;

2) przed sądem rejonowym w postępowaniu w sprawach o wykroczenia – 180 zł;

3) przed sądem rejonowym w postępowaniu zwyczajnym lub przed wojskowym sądem garnizonowym – 420 zł;

4) przed sądem okręgowym jako drugą instancją lub przed wojskowym sądem okręgowym jako drugą instancją – 420 zł;

5) przed sądem okręgowym jako pierwszą instancją lub przed wojskowym sądem okręgowym jako pierwszą instancją oraz przed sądem apelacyjnym – 600 zł;

6) przed Sądem Najwyższym – 600 zł.

3. Stawki minimalne wynoszą za sporządzenie i wniesienie kasacji:

1) w sprawie, w której w pierwszej instancji orzeczenie wydał sąd rejonowy lub wojskowy sąd garnizonowy – 360 zł;

2) w sprawie, w której w pierwszej instancji orzeczenie wydał sąd okręgowy lub wojskowy sąd okręgowy – 600 zł.

4. Stawki minimalne wynoszą:

1) za czynności w sprawie o wznowienie postępowania oraz w sprawie o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego – 360 zł;

2) za sporządzenie opinii o braku podstaw wniosku o wznowienie postępowania, za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia kasacji oraz braku podstaw do stwierdzenia nieważności orzeczenia w postępowaniu karnym – 360 zł;

3) za sporządzenie środka odwoławczego w wypadku, gdy sporządzający nie występuje przed sądem – 360 zł.

5. Stawki minimalne wynoszą za obronę w sprawach o wydanie wyroku łącznego – 120 zł.

6. Stawki minimalne wynoszą za prowadzenie spraw o odszkodowanie za niesłuszne skazanie lub ukaranie, aresztowanie lub zatrzymanie, w tym spraw wynikających z przepisów o uznanie za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego – 120 zł. Przepisu § 6 nie stosuje się.

7. Przepisy ust. 1–5 stosuje się odpowiednio do opłat za czynności w postępowaniu karnym i odpowiednio w postępowaniu w sprawach o wykroczenia pełnomocnika powoda cywilnego, pełnomocnika pokrzywdzonego, pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego lub oskarżyciela prywatnego.

§ 15. Stawki minimalne wynoszą za obronę przed sądem w postępowaniu wykonawczym:

1) w sprawie o odroczenie lub przerwę w wykonywaniu kary – 180 zł;

2) w sprawie o wykonanie warunkowo zawieszonej kary – 180 zł;

3) w sprawie o warunkowe przedterminowe zwolnienie lub odwołanie takiego zwolnienia – 120 zł;

4) za czynności związane z wykonywaniem kary ograniczenia wolności oraz wykonywaniem środków zabezpieczających – 120 zł;

5) za prowadzenie sprawy o zatarcie skazania lub ukarania – 120 zł;

6) za prowadzenie sprawy o ułaskawienie – 240 zł;

7) za pozostałe czynności w postępowaniu wykonawczym – 240 zł.

§ 16. W sprawach, w których rozprawa trwa dłużej niż jeden dzień, stawka minimalna ulega podwyższeniu za każdy następny dzień o 20%.

§ 17. Za obronę kilku osób lub reprezentowanie kilku osób pobiera się opłatę od każdej z tych osób.

Rozdział 5

Stawki minimalne w innych sprawach

§ 18. 1.[7)] Stawki minimalne wynoszą w postępowaniu przed sądami administracyjnymi:

1) w pierwszej instancji:

   a) w sprawie, której przedmiotem zaskarżenia jest należność pieniężna – stawkę obliczoną na podstawie § 6,

   b) za sporządzenie skargi i udział w rozprawie w sprawie skargi na decyzję lub postanowienie Urzędu Patentowego – 600 zł,

   c) w innej sprawie – 240 zł;

2) w drugiej instancji:

   a) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej oraz udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym – 75% stawki minimalnej określonej w pkt 1, a jeżeli w drugiej instancji nie prowadził sprawy ten sam adwokat – 100% tej stawki, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł,

   b) za sporządzenie i wniesienie skargi kasacyjnej albo za sporządzenie opinii o braku podstaw do wniesienia skargi kasacyjnej – 50% stawki minimalnej określonej w pkt 1, a jeżeli nie prowadził sprawy ten sam adwokat w drugiej instancji – 75% tej stawki, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł,

---

7) W brzmieniu ustalonym przez § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 2 grudnia 2003 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 212, poz. 2073), które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

c) za udział w rozprawie przed Naczelnym Sądem Administracyjnym – 50% stawki minimalnej określonej w pkt 1, a jeżeli nie prowadził sprawy w drugiej instancji ten sam adwokat, nie sporządził i nie wniósł kasacji – 75% tej stawki, w obu przypadkach nie mniej niż 120 zł,

d) w postępowaniu zażaleniowym – 120 zł.

2. Stawki minimalne wynoszą w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w Warszawie – sądem ochrony konkurencji i konsumentów w sprawach:[8)]

1) z zakresu ochrony konkurencji – 360 zł;

2)[9)] o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone – 60 zł;

3) z zakresu regulacji energetyki, telekomunikacji lub transportu kolejowego – 360 zł.

3.[10)] Stawka minimalna wynosi za prowadzenie sprawy w postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym oraz do przeprowadzenia i zakończenia bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy egzekucyjnej lub innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego – 120 zł.

Rozdział 6

Koszty nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, ponoszone przez Skarb Państwa

§ 19. Koszty nieopłaconej pomocy prawnej ponoszone przez Skarb Państwa obejmują:

1) opłatę w wysokości nie wyższej niż 150% stawek minimalnych, o których mowa w rozdziałach 3–5 oraz

2) niezbędne, udokumentowane wydatki adwokata.

§ 20. Wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej powinien zawierać oświadczenie, że opłaty nie zostały zapłacone w całości lub w części.

§ 21. W sprawie cywilnej, w której kosztami procesu został obciążony przeciwnik procesowy strony korzystającej z pomocy udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu, koszty, o których mowa w § 19, sąd przyznaje po wykazaniu bezskuteczności ich egzekucji.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 22. (uchylony).[11)]

§ 23. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 grudnia 1997 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 1997 r. Nr 154, poz. 1013, z 1998 r. Nr 159, poz. 1049 oraz z 2002 r. Nr 73, poz. 672), w zakresie, w jakim dotyczy opłat za czynności adwokatów.

§ 24. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 5 października 2002 r.

---

8) Wprowadzenie do wyliczenia w brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 lit. a rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 stycznia 2013 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. poz. 146), które weszło w życie z dniem 14 lutego 2013 r.

9) W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 1 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 8.

10) Dodany przez § 1 pkt 2 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 8.

11) Przez § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 maja 2003 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 97, poz. 887), które weszło w życie z dniem 1 czerwca 2003 r.